

bre que posa ordre al desgavell de la ictionímia catalana, terreny certament difícil i no sempre ben conreat, i que sovint ha estat poblat, transitat i fins i tot trepitjat per tota mena de visitants, des d'especialistes de fina sensibilitat fins a persones suposadament benintencionades però de formació dubtosa. Això ha fet que avui comptem amb una bibliografia força extensa però de qualitat molt desigual. Calia una revisió que posés criteri i ordre tant a les fonts publicades fins avui com a la pròpia ictionímia i que destriés el gra de la palla. Això és el que, entre altres coses, aconsegueix Miquel Duran i Ordinyana amb el llibre objecte d'aquesta recensió.

Ens trobem davant del primer dels dos volums d'una obra on Miquel Duran revisa els peixos marins que es troben a la mar catalana, és a dir la que banya les costes del Principat, les Illes i el País Valencià. Aquest primer volum conté les descripcions de 211 espècies, pertanyents a 72 famílies. Considerant que el nombre d'espècies de peixos presents a la mar catalana es troba al voltant de 450 suposem que el segon volum contindrà un nombre d'espècies similar al primer. Cal afegir que el llibre no inclou organismes marins que no siguin peixos, ni invertebrats, ni mamífers, ni peixos d'aigua dolça ni peixos importats.

El llibre és, de fet, dues obres en una. La taxonòmico-biològica i la ictionímic, les quals constitueixen realment dos enfocaments força independents.

El títol «noms i descripcions» no fa justícia al contingut. Sota el substantiu «noms» hi trobem un complet estudi crític de la ictionímia, per «descripcions» el llibre inclou també informació ecològica i claus dicotòmiques, profusament, il·lustrades que permeten la identificació primer de la família i dins ja de la família, de l'espècie. La clau d'identificació dels osteïctis, o peixos ossis, inclou totes les famílies, tant les del present volum com les del segon volum per a aparèixer. El mot «guia», doncs, hauria estat escaient en el títol.

L'obra està organitzada taxonòmicament, per classes i famílies, seguint l'ordre proposat pel FNAM.¹ Aquesta manera d'ordenar els organismes pot semblar arbitrària als lectors no avesats en aquesta disci-

1. WITHEHEAD, P. J. P., / BAUCHOT, M. L. / HUERAU, J. C. / NIELSEN, J. / TORTONESE, E. (ed.) (1984-86): *Fishes of North-eastern Atlantic and the Mediterranean* (FNAM). Paris: UNESCO. 3 Vol., 1473 p.

plina però és força habitual, tot i que no universal, en les obres d'ictiologia. Cal dir que aquesta és l'obra escollida per Duran com a referència taxonòmica, tot i que les fitxes FAO pel Mediterrani² tenen més predicament entre els usuaris i són més generalment usades, si més no en l'àmbit mediterrani, i també FishBase³ que és un referent imprescindible en el camp de la ictiologia. La nomenclatura científica és matèria aspra i els no especialistes tenim sovint la sensació d'estar en un terreny poc ferm, no obstant això tenim la impressió que Duran adopta models que no sempre estan d'acord amb les obres esmentades. Per exemple suprimeix els subgèneres de les rajades (presenta a FNAM i les fitxes FAO) tot atribuint totes les espècies al gènere *Raja* malgrat que FishBase, d'acord amb les actualitzacions més recents eleva els subgèneres a la categoria de gènere. Així l'espècie que per FNAM i FAO és *Raja (Dipturus) batis*, per FishBase és *Dipturus batis*, mentre que Duran la presenta com *Raja batis*. Hi ha alguna vacil·lació en la grafia del nom específic del seitó, entre *encrasicolus* (vàlid) i *encrasicholus*. S'observa l'ús d'alguna sinonímia científica obsoleta com *Mustelus mediterraneus* per *Mustelus punctulatus*.

Cada família està organitzada internament en una primera part on se'n descriuen les característiques biològiques, un segon apartat d'ictonímia, la clau dicotòmica de classificació, quan cal, i la descripció de les espècies. Cada espècie és encapçalada pel nom científic, el nom, o noms, en català, les sinonímies científiques, una il·lustració, la descripció morfològica i les característiques ecològiques, incloent abundància, hàbitat i distribució geogràfica.

La il·lustració és un aspecte molt important de l'obra. Totes les espècies s'acompanyen d'un dibuix que compleix els estàndards de la il·lustració científica. Les il·lustracions, del mateix autor, són excel·lents gairebé totes i reflecteixen no només les característiques morfològiques que permeten la identificació de les espècies sinó que, en un vessant més artístic, Duran assoleix que el peix dibuixat «tingui l'aire» de l'espècie que representa, cosa que no sempre els il·lustradors de peixos aconseguïen. Unes poques il·lustracions són més senzilles que la resta i d'una qualitat inferior, com és el cas de *Sphyrna tudes*, *Centroscymnus coelolepis* o *Laemonema latifrons*.

Els dibuixos presenten el costat dret de l'animal, és a dir, els peixos «miren» cap a la dreta. Això sobta una mica perquè d'acord amb una regla no escrita de la il·lustració científica, els peixos s'acostumen a presentar mostrant el costat esquerre, com passa en totes les obres ictiològiques modernes de referència (incloent-hi el FNAM, les guies i catàlegs de la FAO). Curiosament Nadal⁴ també presenta el flanc dret en les il·lustracions dels peixos.

També es presenten, quan cal, il·lustracions de detalls morfològics (dents, espiracles, ganyes, i altres parts de l'anatomia del peix) quan són importants per la correcta identificació de les espècies.

El capítol titulat «Les fonts ictonímiques» és particularment interessant. Tal com esmenta Veny al pròleg, l'autor, d'una fina sensibilitat lingüística, posseeix el geni de la llengua i té criteris molt clars, i molt crítics, sobre els ictonímims. En aquest capítol l'autor analitza en detall més d'una trentena de fonts ictonímiques que van des de començaments del segle XIV fins als anys 80 del segle XX. Tot i que Duran ens presenta aquests documents sovint no es consignen a la bibliografia ni se'n donen les referències adequades per la seva localització. A voltes en reproduïx els fragments més significatius, sobretot llistes d'espècies, i sempre en fa l'anàlisi crítica. Així podem destriar els reculls originals i ben fets, del material copiat, no sempre correctament, d'identificacions equivocades, d'errors diversos i d'invenccions espúries que tanta confusió han introduït en l'ictonímia catalana. Quan cal no s'està de denunciar les impostures, malauradament massa freqüents en aquest camp, tot posant un particular èmfasi en desemascarar el treball poc rigorós de determinats autors, cosa que fa amb claredat i contundència, tant en aquest capítol en particular com al llarg de tot el llibre. Sens dubte aquesta és una

2. FISCHER, W. / SCHNEIDER, M. / BAUCHOT, M.-L. (1987): *Fiches FAO d'identification des espèces pour les besoins de la pêche. Méditerranée et Mer Noire. Zone de Pêche 37*. Révision 1. Volume 1: *Vegetaux et Invertébrés*. Volume 2: *Vertébrés*. Rome.

3. FROESE, R. / PAULY, D. (ed.) (2008): *FishBase. World Wide Web electronic publication*. www.fishbase.org.

4. NADAL I FORTIÀ, J. (1981): *Els nostres peixos*. Publicació del Departament de Biologia del Col·legi Universitari de Girona, Editada per la Diputació de Girona, 255 p.

de les aportacions que la catalanística més ha d'agrair a Duran ja que a partir d'ara sabem quins són els reculls amb els que hem de treballar i els que hem d'oblidar discretament a la lleixa més inabastable.

Duran consulta moltes més fonts de les que presenta a l'esmentat capítol i a la bibliografia. Així cita, en parlar de les mussoles, el diccionari Torra, del qual en fa una crítica aprofundida, text que hauria escaigut millor en el capítol de fonts ictionímiques. En diferents llocs del text cita també les obres clàssiques de Lacavalleria, Turmeda, Arnau de Vilanova, Agramont, Bover, Enrique de Villena, Pou i Palmireno. De totes aquestes obres només el diccionari de Torra es troba referenciat a la bibliografia. Més exemples de documents consultats i citats al text però no consignats a la bibliografia són: la llista de peixos i mariscs de Mallorca de J. de Puig (1786), una llista de peixos d'andalusia (Cadis, 1817), el Diccionari Amengual, una obra sobre les mussoles de Quignard i Capapé, *A Glossary of greek fishes* (1947), de Thompson i el diccionari etimològic de Coromines. El vocabulari de Esteve (1888) és l'única referència bibliogràfica comentada, (adverteix que es tracta d'una còpia de Cisternas), comentari que correspondria haver-se fet al capítol de fonts i no pas a la bibliografia on el lector no espera trobar-hi anotacions. En el text trobem sovint ictionims en altres llengües, sobretot dialectes italians i occitans, sense que se'n esmenti la font.

Alguns altres documents on es parla de peixos o se'n donen llistes haurien merescut ésser inclosos, si més no per disposar de l'aguda visió crítica de Duran i també d'una bibliografia completa. En aquest cas es troben, per exemple, els mallorquins *Capítols sobre los fors del peix* (1361-1365) publicats per Pascual el 1897; *Los Colloquis de la Insigne Ciutat de Tortosa* de Despuig (segle XVI); la *Història Catalana*, de Pere Gil, datada el 1600 i publicada per Josep Iglèsies el 1949; la geografia d'Aymerich (segle XVIII) publicada també per Iglèsies el mateix any que l'anterior; el «Catalech dels peixos observats en el litoral de Barcelona», de Sánchez Comendador (1904); la *Fauna Valenciana*, de la *Geografia General del Reino de Valencia*, de Boscà (1916). Així mateix el diccionari de Labèrnia (1839) i els publicats per Salvat, de 3 volums, el 1909-10 i el 4 de 1934 són fonts a considerar. Tampoc no cita el DIEC2, del qual Duran ha estat col·laborador en el camp de la ictiologia, ni molts dels seus propis treballs històrics i ictionímics, dels quals només en cita dos.

Detectada aquesta limitació, seria molt convenient que el segon volum contingués una bibliografia exhaustiva de les obres citades i consultades al llarg de l'obra.

És en els aspectes relatius a la ictionímia on el llibre aporta més novetats i on marca la diferència amb obres anteriors. Aquí Duran mostra el seu profund coneixement de la llengua i ens proporciona fines anàlisis dels noms dels peixos, que tan bé coneix per la seva formació biològica. Els seus comentaris aclaridors sobre els vocables «bestina» i «peix xovato» són simplement genials. És difícil, i probablement injust, destacar unes parts en particular, però cal dir que Duran està especialment brillant en els capítols on tracta de les mussoles i de les rajades. Tant sols a la nomenclatura de les mussoles dedica deu pàgines plenes de ciència, erudició i reflexió. El cas, complicadíssim de les rajades, el resol de manera senzilla i elegant, tot i que necessita gairebé vint pàgines. Cal dir que la nomenclatura de les rajades, que involucra una quinzena d'espècies, era fins ara un caos, on diferents autors donaven diferents solucions, i on interferien també els errors d'identificació.

La necessitat, o no, d'estandarditzar els noms dels peixos ha estat matèria de discussió durant molt de temps. Els organismes oficials que gestionen la pesca tenen un gran interès en disposar de «nomenclatures estàndard» o «nomenclatures oficials» segons les quals a cada espècie correspongui un nom de manera biunívoca en tot l'àmbit geogràfic de la seva competència (que no és pas el lingüístic). Però una cosa és el desig de les administracions i l'altra és la realitat del món, i el dels peixos és particularment ric, ple de sinonímies, homonímies, noms col·lectius, diferents nivells de llenguatge, espècies i noms importats, i espècies sense nom. De fet aquest problema (suposant que això fos un problema) el resol el nom científic, però sembla que això no acontenta l'administració que vol un nom, i només un, per cada espècie en la seva llengua d'actuació. Els mots sinònims se'n resenten, particularment quan es consagra un nom «oficial», ja que, de retruc, els altres queden condemnats a l'ostracisme. D'aquesta manera a Catalunya totes les llotges de venda de peix fan constar «moll», malgrat que des del Maresme cap a llevant se'n digui «roger».

En el prefaci, Duran, ens diu que un dels seus objectius és «normalitzar la nomenclatura popular», la qual cosa és lloable. Però també diu «m'he esforçat en mantenir uns criteris objectius i equilibrats per a la selecció dels noms estàndard», tot i que immediatament aclareix «he defugit ... la temptació de proposar un nom estàndard per a totes les espècies censades de la nostra mar». I més endavant «sembla raonable no proposar un nom català on el llenguatge popular no n'ha generat cap». Encara en un altre indret trobem una frase un xic ambigua «Per tant, si volem proposar un nom estàndard per a cada espècie...». La discussió sobre la conveniència i caràcter dels noms estàndards es troba aquí i allà arreu del llibre, per exemple quan parla dels torpedínids, o els singàtids. Així doncs davant aquesta qüestió Duran s'inclina sovint per proposar un sol nom i no és sempre clar si la intenció de l'autor és, o no, crear estàndards. En definitiva després d'unes discussions interessantíssimes sobre ictionímia acostuma a col·locar un sol nom català sota el nom científic a l'inici de la presentació de cada espècie. Malauradament sabem que els lectors poc curiosos es limitaran a retenir aquest darrer nom i ignorar la discussió prèvia.

Entenc que això pot crear alguns problemes. Heus-ne aquí alguns exemples: per a *Micromesistius poutassou*, proposa només «maire», mentre que a molts indrets del territori lingüístic aquesta espècie és coneguda per «mare del lluç» o «lluça», i cap a la banda d'Alacant per «bacallaret». Per a *Chimaera monstrosa* s'inclina pel cultisme «quimera», i no proposa, tot i que els discuteix, els noms populars de «caro», «ullver» o «guineu». Per a *Aulopus filamentosus* reté només «lluert» i per a *Synodus saurus* només «quetsémper», aquestes són dues espècies que tenen altres noms ben documentats i pels quals Duran n'aclareix les confusions, però que, al capdavant, no inclou com a sinònims. Dels dos noms catalans de *Gymnura altavela*, «mantellina» i «vela llatina», Duran només reté la primera. Per la família dels torpedínids només admet «tremolosa» i bandeja «vaca».

En uns pocs casos proposa dos noms, són els següents: «gat» i «gató» (*Scyliorhinus canicula*), «seitó» i «aladroc» (*Engraulis encrasicolus*), «agulla tonyinera» i «trumfau» (*Scomberesox saurus*), «anfós rosat» i «nero rosat» (*Mycteroperca rubra*), «forcadella» i «dentó» (*Anthias anthias*), «llop» i «llobarro» (*Dicentrarchus labrax*), «baila» i «llobarro pigallat» (*Dicentrarchus punctatus*). En un cas dóna dos noms segons l'edat (o mida): «dot» (l'adult), i «pàmpol rascàs» (el jove) de *Polyprion americanus*. El cas de *Engraulis encrasicolus* és particularment delicat ja que els sinònims corresponen al País Valencià i les Illes (aladroc) i al principat (seitó). És remarcable el cas de *Mycteroperca rubra* ja que Duran s'inclina per «anfós» en les espècies properes i només proposa «nero» per aquesta, quan, d'altra banda, en la discussió prèvia semblava preferir «anfós bord».

No defuig les homonímies, que he trobat en un parell de casos: «serp de mar» (*Ophichthus rufus* i *Ophisurus serpens*) i «sorella» (*Caranx chrysos* i *Caranx ronchus*).

En alguns casos, però no sempre, accepta les invencions d'un autor anterior quan troba que aquesta és coherent i justificada. Proposa «agulla de fons» per *Nemichthys scolopaceus* tot i afirmar que els peixos d'aquesta família no tenen nom vulgar, i «alicorn» per *Lophotus lacepedei*, espècie sense nom popular. En canvi no accepta «rei dels peixos» per *Regalecus glesne*, espècie també rara i sense nom popular conegut. A voltes trobem a faltar l'explicació prèvia (morena, morenot, congre roig, congre dolç, o ulls).

Proposa «gall de Sant Pere» per a *Zeus faber*. El nom d'aquesta espècie està avui amenaçat ja que el «gallo» castellà designa l'espècie *Lepidorhombus boscii* (i també *L. whiffiagonis*) en català coneguda com «bruixa». De fet, més que no pas de llengües, ens trobem amb un tema de mars ja que al Mediterrani són «gall» i «gallo» *Z. faber* i «bruixa» i «bruja» *L. boscii*, mentre que a l'Atlàntic són respectivament «pez de San Pedro» i «gallo». *Z. faber* és avui conegut arreu amb noms relatius a Sant Pere (sanpietro en italià, Saint-Pierre en francès, pez de San Pedro en castellà), no obstant el «gall» ve de lluny: Rondelet⁵ anomena «gall» a *Z. faber*, literalment «De Fabro sive Gallo marino», Salvador⁶ l'i-

5. RONDELET, G. (1554): *Liber de piscibus marinus, in quibus verae Piscium effigies expressae sunt*. Lugduni (Lió) apud Mathiam bonhomme, 242 pp+index.

6. SALVADOR I RIERA, J. (1722): *Reponse aux memoires qu'on a envoyé a Barcelone a Iean Salvador apoticaire, et correspondant de l'Academie Royale des Sciences de Paris, sur les Pesches que se font aux Cotes de Catalogne, aux quels il repond et envoie les desseins necessaires*. Manuscrit publicat per LLEONART, J. / CAMARASA,

dentifica com a «gall» en català el 1722, i Asso⁷ diu de Z. Faber: «en el museo de Madrid *Gallo marino*». «Sant Pere» però no és pas menys vell, i ja l'esmenta Belon⁸ per Itàlia (però «cocq» a Baiona) i Risso (op. cit.) dóna «pei S. Peire» en occità. Malauradament avui trobem a la majoria de peixateries *L. boscii* i *L. whiffiagonis* sota un rètol amb la denominació «gall» o «gallo». Aquest és doncs un ictiònim sensible. En opinió de qui signa aquestes línies «gall» és el nom català més antic, mentre que «peix de Sant Pere» és comú en les llengües veïnes Mediterrànies (Occità, Francès, Italià), per tant «gall de Sant Pere», documentat a les Illes des de mitjans del segle XIX, ve a ser un punt de trobada.

Hi ha certes vacil·lacions en l'enfocament d'alguns noms col·lectius. Ja he esmentat abans la brillant resolució de «peix xovato» i «bestina», però, en canvi, no queda clar l'ús de «esqual», «tauró» i «selaci». Duran dedica uns molt bons paràgrafs a «tauró», mot força incòmode pels catalans (des d'aquí invito a que algun expert estudiï el mot «llàmia»), però en canvi «esqual» i «selaci» sembla que els usi com sinònims. En ictionímia popular a voltes manca una correspondència estricta entre espècie biològica i nom comú. Això sol passar quan un nom o uns noms poden ésser atribuïts a diverses espècies semblants que per la seva manca d'atractiu comercial no hi ha un interès en distingir-les amb precisió. Heu aquí un parell d'exemples. L'autor fa uns comentaris força útils sobre la nomenclatura popular de la família dels macrúrids, on aparentment accepta la denominació «titolot» per les diferents espècies i també discuteix la propietat del nom «cua de rata», segurament importat d'alguna altra llengua veïna. Malgrat tot això no proporciona nom a cap de les sis espècies descrites. Un altre cas, gairebé idèntic, és el dels excòctids, que disposant d'una bona col·lecció de noms populars (orenols, orenyoles, sorells voladors, verats voladors, falsos voladors) deixa sense nom les tres espècies presents a les nostres aigües. En canvi, en altres casos similars resol el problema adjectivant el nom «familiar», com per exemple fa amb els singnàtids o els rinobàtids. I encara en altres casos atribueix els noms diferents a espècies concretes, com en els mictòfids, que comentaré més endavant. Crec que Duran actua sàviament quan no atribueix noms a espècies en els casos esmentats, de manera que, per exemple, qualsevol excòctid pot ser anomenat «verat volador» indistintament. L'adjectivació culta per tal d'establir inequívocament la relació entre el nom comú i l'espècie biològica, com «cavall marí camús», «llunada petita», «escat ocellat» o «peix guitarrà gros» és legítim però poc compatible amb el criteri anterior.

En català no és infreqüent l'ús de l'expressió «mare de...» per nomenar un peix les característiques del qual tenen una certa relació amb el suposat «fill». El cas més conegut és, sens dubte el de *Micromesistius poutassou*, la «mare del lluç» (no recollit per Duran) o «maire». «Maire» és una forma arcaïca de «mare» i no seria d'estranyar que d'un antic «maire del lluç» en derivés, per un costat «mare del lluç» i per l'altre senzillament «maire», els dos noms ben vius en l'actualitat. Un altre cas és el de «mare d'anfós» o «mare del moll» per *Apogon imberbis*, també conegut per «escanyavelles» o «moll reial». No estic d'acord amb Duran d'interpretar «mare d'anfós» com un nom irònic. Com en el cas anterior, la «mare» és un peix més petit i de menys valor que el «fill»; interpreto que el poble ha volgut significar per «mare» una mena de precursor. Un tercer cas seria la «mare del congre» per *Ophidion barbatum*, que té la mateixa interpretació que l'anterior. Aquest comentari sobre les «mares» ve a tomb perquè existeix un nom aplicat a alguna (no sempre la mateixa) espècie de la família dels mictòfids. Es tracta de la «maire d'amploia» nom divulgat en català per Nadal i Fortià (op. cit.) i sospito que publicat per primera vegada per Risso⁹ que recull el nom occità de «maire d'amplova» tot atribuint-lo a tres

J. M. (1987): *La pesca a Catalunya el 1722 segons un manuscrit de Joan Salvador i Riera*. Barcelona: Museu Marítim, 127 p. (Col. Estudis Marítims núm. 1).

7. ASSO, I. de (1801): «Introduccion á la Ichthyologia oriental de España». *Anales de Ciencias Naturales*. Tomo IV, núm. 10, 28-52.

8. BELON, P. (1553): *De aquatilibus. Libri duo Cum eiconibus ad vivam ipsorum effigiem, Quoad eius fieri potuit, expressis*. Parisiis, 448 p.

9. RISSO, A. (1810): *Ichthyologie de Nice, ou, Histoire naturelle des poissons du département des Alpes Maritimes*. Paris: F. Schoell, 588 p+XI plates.

espècies del gènere *Serpe* o *Gasteropelecus*: *S. microstoma*, *S. crocodilus* i *S. humboldti*, que en termes actuals corresponen a *Microstoma microstoma*, *Lampanyctus crocodilus* i *Myctophum punctatum*. Amb aquests comentaris vull dir que probablement la precisió de la nomenclatura popular pels mictòfids no és tan fina com cerca Duran, que després d'argumentar-ho atribueix aquest nom només a *Notoscoelus elongatus*. La família comprèn una bona quantitat d'espècies sense interès comercial, que segurament han rebut els noms, ben escaients, d'«anxova de fons» (que per Duran només correspon només a *Lampanyctus crocodilus*) o «maire d'amploia» d'una manera inespecífica. Així mateix crec que es podria catalanitzar completament aquest darrer com a «mare d'amploia».

Duran domina la llengua d'una manera admirable, i la lectura del seu llibre és molt agradable malgrat que el tema tractat pugui semblar aspre. Només li retrauríem l'ús reiterat d'algun mot poc genuí i àdhuc dubtós, com «au», «delfí»¹⁰ o «(escates) cicloidees». Menció a part mereix l'ús que fa de «peix espasa» per *Xiphias gladius*. Aquesta és una espècie que correspon al segon volum del llibre, però ja és esmentada diverses vegades en el primer, hem d'esperar doncs a l'aparició d'aquest segon volum per saber la opinió de Duran sobre aquest ictiònim, i la seva posició en la discussió sobre els noms «peix espasa» i «emperador», ja que i si bé «peix espasa» el trobem en documents ben reculats entenc que «emperador» és el nom català més genuí, i també el més emprat per pescadors i gent entesa en peixos, i per tant hauria de ser prioritari, igual com passa amb el mot «au» que malauradament està desplaçant el més genuí «ocell».

Per acabar hem de dir que l'edició és una mica descurada, fet del tot atribuïble a l'editor, no pas a l'autor. A més dels problemes amb les il·lustracions que ja s'han esmentat abans, hem trobat canvis arbitraris de tipus de lletra, d'interlineat, de sagnat, etc. Algunes de les il·lustracions sofreixen de saturacions d'impressió, com *Cetorhinus maximus*, *Torpedo nobiliana*, entre d'altres.

En definitiva ens trobem amb una obra (a l'espera d'ésser completada amb el segon volum) que recull i ordena tant l'ictiologia com especialment la ictionímia catalana, a la qual contribueix amb unes aportacions molt significatives.

Seria desitjable que algú es fes càrrec de fer la mateixa amb altres grups taxonòmics marins, particularment els crustacis, els mol·luscs i altres grups d'invertebrats d'interès per l'home i que tenen noms populars, la mateixa tasca que Duran ha fet amb els peixos.